

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2023/2873

Saksbehandler: Hans Bull

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Forollhogna	12/2023	08.05.2023

Forollhogna nasjonalpark - søknad om prøveboring ved Hessjøgruva, Holtålen kommune - Capella Minerals AS

Forvalters forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Capella Minerals AS dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 1.1 og punkt 5.1 til hhv. prøveboring ved Hessjøgruva og nødvendig bruk av motorisert kjøretøy tilknyttet virksomheten på følgende vilkår.

Nasjonalparkstyret utsetter behandlingen av den delen av søknaden som omfatter to prøvehull med tilhørende motorferdsel på barmark nærmere Berghøgda inntil det foreligger styrket kunnskapsgrunnlag om virksomhetens påvirkning på naturmiljøet.

Vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for prøveboring for inntil 10 borehull i området Hessjøgruva. Nøyaktige plassering av borehullene skal avklares med nasjonalparkstyret før arbeidet starter.
2. Før oppstart kan skje skal det gjennomføres befaring for avklaring av kjøretrase Slettæle-Hessjøgruva, samt transporttraseer i forbindelse med virksomheten i prøvefeltet. Befaringen skal gjennomføres med nasjonalparkstyret og evt. grunneier for å avklare avbøtende tiltak for å forhindre terrengskade.
3. Tillatelsen for beltegående borerigg gjelder 1 tur/retur inn til Hessjøgruva og 1 tur/retur per hull. Etter at boreriggen er fraktet inn i området, skal den ikke fraktes ut før planlagt prøveboring er avsluttet.
4. Tillatelse til transport av personell og materiell med ATV/sekshjuling gjelder for 2 tur/retur pr. døgn under boreperioden.
5. Det skal føres kjørebok for barmarkstransport med ATV/sekshjuling. Kjørebok for barmarkstransport skal leveres innen 1. desember 2023.
6. Tiltakshaver skal fremlegge planer for sanitære forhold for personell.

7. Virksomheten skal utføres så skånsomt som mulig. Dersom det oppstår kjøreskader skal dette utbedres så snart det lar seg gjøre og tiltakshaver er ansvarlig for at dette blir gjort. Nasjonalparkstyret og grunneier skal varsles dersom det oppstår kjøreskader, og det skal redegjøres for hvordan og når skadene utbedres.
8. Etter arbeidet er avsluttet skal det ryddes opp på stedet og det eneste synlige sporet skal være hullet etter kjerneboret. Det skal gjennomføres sluttbefaring av prøvefelt og kjøretraseer med nasjonalparkstyret.
9. Prøveboringen med *nødvendig* motorferdsel kan tidligst starte **1. juli** av hensyn til hekke- og yngletid og ikke før vilkårene nr. 1, 2 og 6 er avklart. Dispensasjonen gjelder for barmark frem til 1. november 2023.
10. Tiltakshaver er ansvarlig for planlegging og gjennomføring av nødvendige befaringer med nasjonalparkstyret, inkludert dokumentasjon (referat fra befaringer).

Hjemmel:

Vedtaket om prøveboring er gjort med hjemmel i Forskrift for Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 1.3, bokstav f. Vedtak om motorisert ferdsel er gjort med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Vedtaket om utsettelse av behandling av to prøvehull nærmere Berghøgda er gjort med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 48.

Begrunnelse:

Hersjøforkomsten er allerede en kjent forekomst av hensyn til bergverksvirksomhet som både er beskrevet og hensyntatt i forarbeidene til opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark, der både avgrensing av nasjonalparken og tilpasninger i forskriften er diskutert.

Selve prøveboringen er hjemlet i forskrift om Forollhogna nasjonalpark. Borediameter på 5 cm diameter vurderes isolert sett som mindre inngrep i terrengoverflaten ved en allerede kjent forekomst i tilknytning Hessjøgruva. Området ligger utenfor sentrale kjerneområder for villreins områdebruk pr. dags dato. Ettersom prøveboring skal skje på barmark vurderes det at trasé av transport for tilkomst av borerigg er mest hensiktsmessig fra Slettælet i Øyungen til Hessjøgruva, og ikke fra Kjølidalen da det er for bratt terreng for transport. Vurderingen sees i sammenheng i forbindelse med eksiterende kjørespor med tidligere virksomhet. Det settes vilkår om at virksomheten tidligst kan starte 1. juli av hensyn til hekke- og yngletid. Ved å sette tilstrekkelig vilkår om at traseer for barmarkstransport skal befares og avklares med nasjonalparkstyret forventes at det hensynet til naturmiljøet blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Søknad om to prøveboringshull med tilhørende motorisert ferdsel på barmark nærmere Berghøgda vurderes til å øke omfanget gjennom ytterligere påvirkninger på naturmangfoldet, der før-var-prinsippet (§ 9) legges til grunn. Nasjonalparkstyret vurderer at området fraviker Hessjøforekomsten som er beskrevet i Kongelig resolusjon ved at omsøkt aktivitet strekker seg lenger innover nasjonalparken ved at borehull er lokalisert ca. 2,5-3,3 km fra Hessjøgruva og ca. 1-1,2 km fra eksiterende kjørespor. Nasjonalparkstyret vil derfor utsette behandling av søknad om 2 hull nærmere

Berghøgda inntil nasjonalparkstyret har tilegnet seg mer kunnskap på aktivitetens påvirkning i delområdet i tilknytning Hessjøgruva.

Saksdokumenter (følger saken)

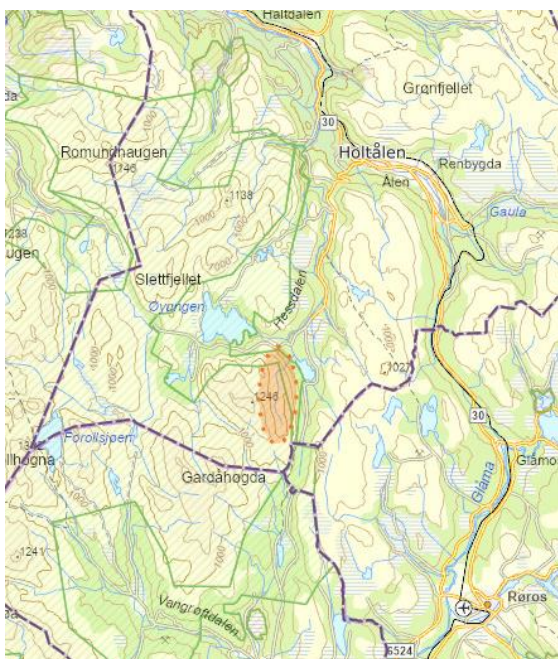
- 1 Notat - møte med Capella Minerals Norway AS - 280223
- 2 Søknad om kjerneboring ved Hessjøfeltet, Holtålen kommune.pdf
- 3 Vedlegg 2- Generell informasjon om undersøkelsesrett til statens mineraler.pdf
- 4 Samlet saksfremstilling - Motorferdsel i utmark i forbindelse med kjerneboring
- 5 Ber om tilleggsopplysninger - Nasjonalparkstyret for Forollhogna - søknad om kjerneboring
- 6 Hessjøfeltet - Capella Minerals.pdf
- 7 Varsel om undersøkelsesarbeider etter mineralloven § 18 i Hessjø-området i Holtålen kommune, Trøndelag fylke. Undersøker- Capella Minerals Norway AS.PDF.pdf
- 8 SKM_C36823041412460

Andre saksdokumenter:

- [Kongelig resolusjon av 21.12.2001 om verneplan for Forollhogna nasjonalpark med tilliggende landskapsvernområder.](#)
- [Forvaltningsplan for Forollhogna, 2004](#)
- [Kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 i Forollhogna](#)

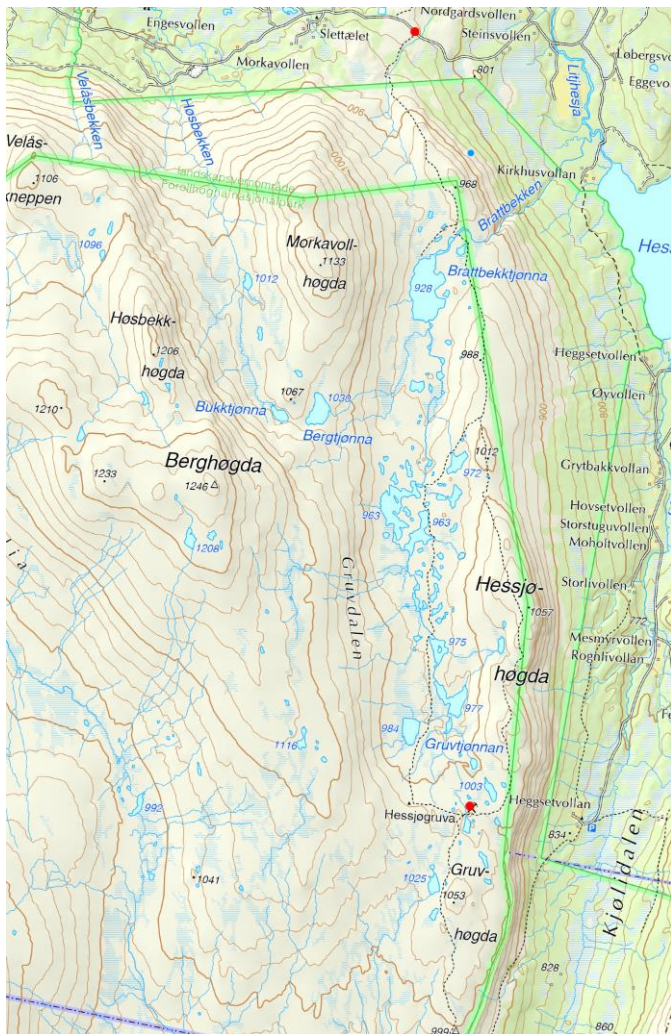
Saksopplysninger

Holtålen kommune har oversendt søknad om motorisert ferdsel på barmark i forbindelse med prøveboring i Hessjøgruva. Søker har innvilget leterettigheter fra Direktoratet for mineralforvaltning.

Beliggenhet for området hvor det søkes om både kjøring på barmark og prøveboring er marker med oransje skravur i kartet.

Verneområder er vist med grønne linjer og skravur.

Beliggenhet for området hvor det søkes om både kjøring på barmark og prøveboring. Rød prikk indikerer utgangspunkt for søknad om motorisert ferdsel på barmark ved Slettælet i Øyungen og tilkomst Hessjøgruva.

Avstand fra Slettælet til Hessjøgruva er ca 6,5 km i luftlinje og overkant av 5 km innenfor nasjonalparken.

Søknaden

Capella Minerals Norway AS søker med dette om kjerneboring med en samlet lengde på opp til 5000 m ved og rundt Hessjøgruva med oppstart 20. mai. I den forbindelse søkes det også om dispensasjon for motorferdsel i utmark for en beltegående borerigg og ATV for frakt av mannskap, utstyr og borkjerner. Boreperioden antas å vare i ca. 3 måneder, men avsluttes senest 30. september. Vi informerer og vil ha dialog med Forollhogna nasjonalpark angående aktivitet innenfor nasjonalparken.

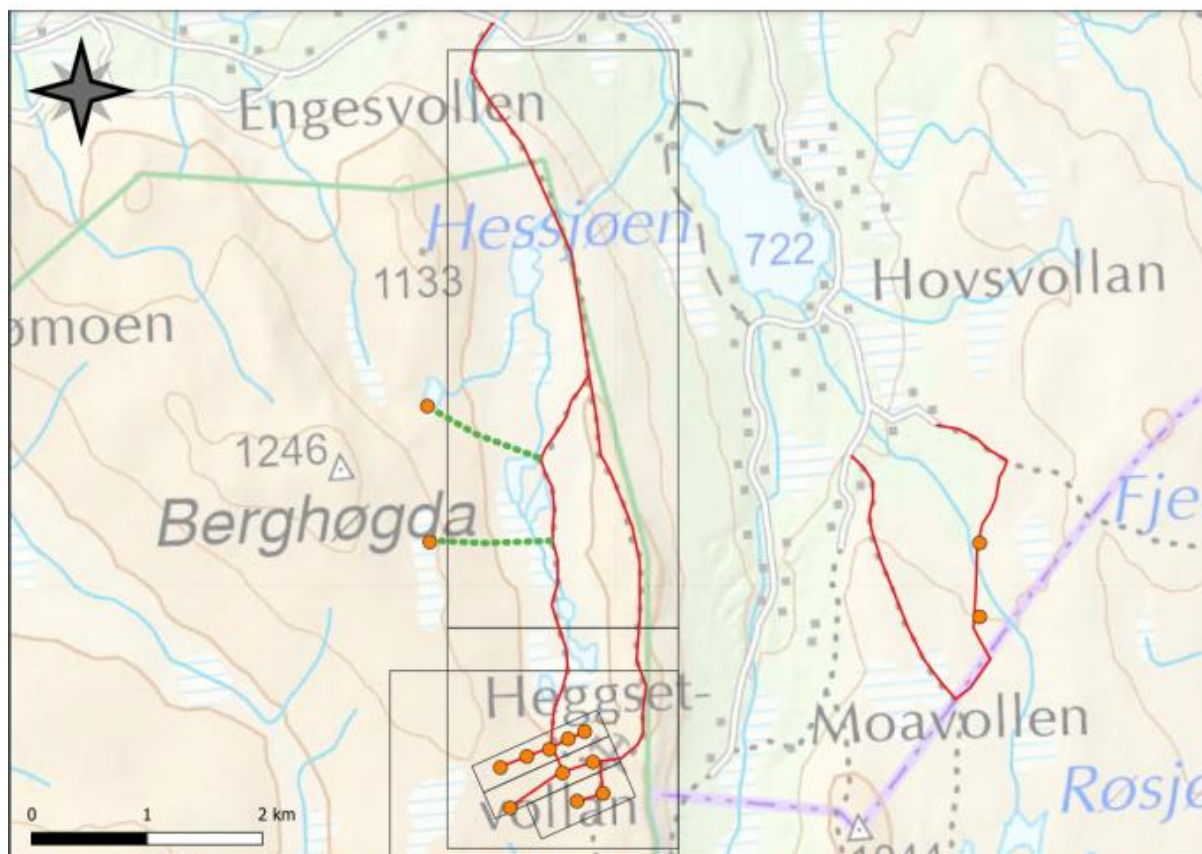

Fig. 1. Borplasser er markert med orange sirkel. Bormaskin og ATV ferdes langs trasé markert med rød og grønn linje.

Kjerneboringene som er planlagt har til hensikt å følge opp indikasjoner fra tidligere arbeid. De aktuelle boresteder er merket med orange sirkler på fig. 1 og kan deles inn i hovedområdet Hessjøgruva/Heggsetvolla, to hull nærmere Berghøgda, samt to hull ved Storhovsbekken/Moavollen

Capella Minerals Norway AS har leterettigheter ved Hessjøgruva og samarbeider med Hessjøgruva AS. Undersøkelsesrett ble utstedt av Direktoratet for mineralforvaltning i 2022, og Hessjøgruva AS har hatt rettigheter siden 1982. Trasé er merket med rød linje, og samme kjørespor vil bli brukt ved hver tur. Selv om det er markert to forskjellige ruter vil man bruke kun én av de. Dette vil være ruten som forårsaker minst skade på terreng og vegetasjon – sannsynligvis langs den gamle tilgangsveien. Dette vil vurderes og hensyntas før inntransport. Vi er åpen for å gjøre endringer på trasé om kommune eller Forollhogna nasjonalpark har innspill på en mer hensiktsmessig løsning.

Det er planlagt to hull nær Berghøgda og tilgangsrute er markert med grønn stiplet linje i figur 1. Her vil man måtte fravike fra den gamle tilgangsveien for å komme seg til lokasjonene. Dette området faller også innenfor Forollhogna nasjonalpark.

Ved Storhovsbekken/Moavollen er det også planlagt 2 hull. Det er nylig søkt om leterettigheter til Direktoratet for mineralforvaltning i dette området og de to hullene nær Berghøgda, men dette er ikke avklart per dags dato. Gjennomføring av disse hullene avhenger naturlig nok av positivt utfall på søknaden.

Borentreprenør er Arctic Drilling, og fig. 2 viser bilde av en borerigg som vil være lignende den vi vil bruke. Boringen vil foregå døgntkontinuerlige, med to skift à 12 timer på én borerigg. Bordiameter blir 5 cm. Ved boring trenger man vann som tilføres borhullet. Dette pumpes fra nærliggende vannkilde. Vannet som tilføres borhullet har funksjon som kjølevann, samt at det frakter opp finmalt bergart fra borkrona. Dette boreslammet dekanteres, samles opp og fraktes bort. Det rene spylevannet vil sige ned i grunnen. Ved avsluttet hull kappes casingen (metallrør) ved bakkenivå og hette skrues på. Kjernene blir transportert med ATV ned til veien, og videre til mellomlager før de blir transportert bort for analyse etter endt boring.

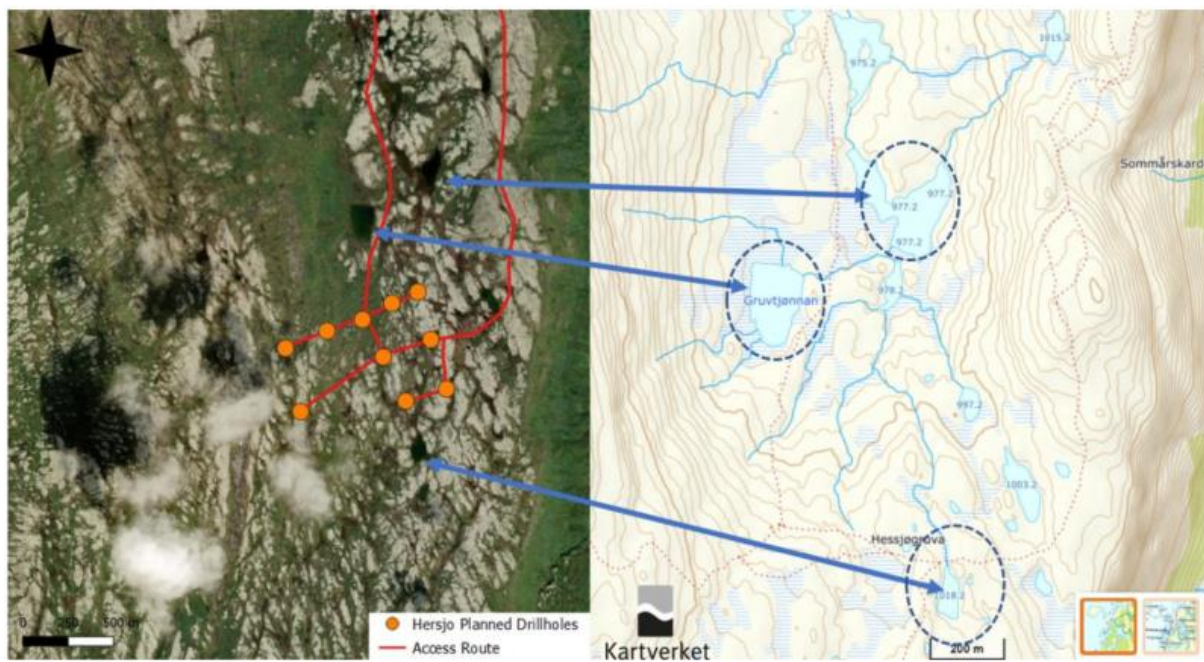
Fig. 2. Beltegående borerigg.

Boreselskapet vil ha HMS-tiltak i henhold til reglement. Avfall blir tatt vare på, borttransportert og avhendet på forskriftsmessig måte. Boreselskapet har utstyr i beredskap om uhell med oljesøl skulle være ute. Vi vil søke å oppfylle sikrings- og oppryddingsplikten i henhold til Mineralloven, og unngå forurensning og unødig skade på miljøet.

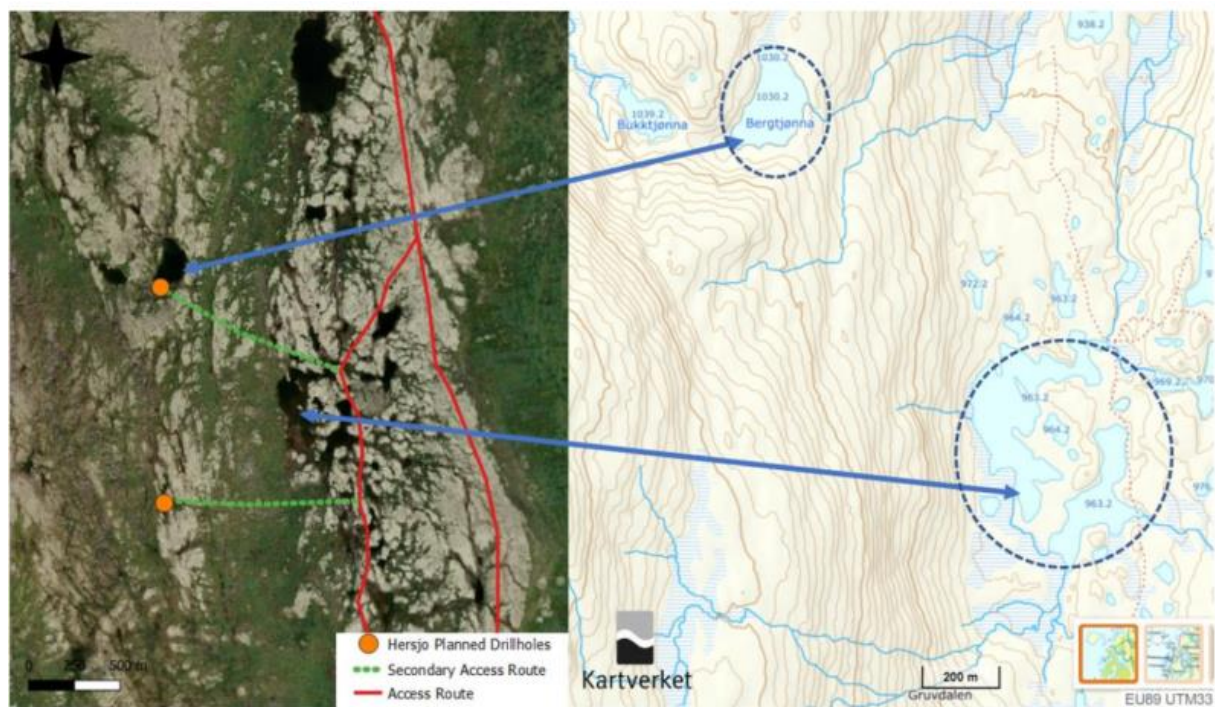
Mottatt tilleggsopplysninger 17.04.23

Boring krever ca. 50 liter vann i minuttet, og der det er mulig vil vannet bli resirkulert og brukt flere ganger. Vannpumpen brukes når boreriggen borer og skrus av ved nedetid og pauser. Figur 1 viser de tre vannkildene som kan bli brukt for hovedområdet. Hvilken kilde som brukes avhenger av hvilket hull som bores, og utstyret vil flyttes mellom vannkildene som en konsekvens av dette. Figur 2 viser vannkildene som kan bli brukt hvis de to planlagte hullene nærmere Berghøgda blir gjennomført. Jeg kan som en tilleggsopplysning nevne at Capella Minerals nylig fikk innvilget leterettigheter for dette området fra Direktoratet for mineralforvaltning.

Borentreprenør vil være Arctic Drilling, og de har bekreftet at det er ingen risiko for at de planlagte vannkildene vil bli tømt for vann eller at vannstanden blir dramatisk redusert da de planlagte vannkildene er av stor nok størrelse. Figur 3 viser et bilde av utstyret som brukes for å pumpe vannet til boreriggen, og Figur 4 viser et oversiktsbilde av den planlagte boreaktiviteten i sommer.

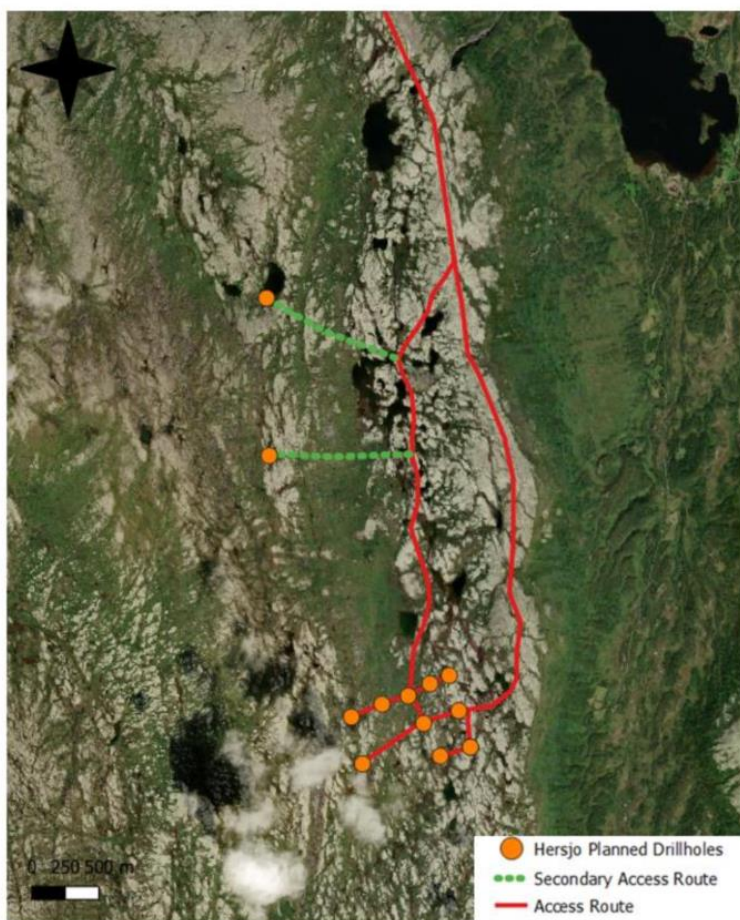
Figur 1: Planlagte borehul, transportrute og planlagte vannkilder i hovedområdet ved Hersjøfjell.

Figur 2: Planlagte borehull, transportrute og planlagte vannkilder ved området nærmere Berghøgda.

Figur 3: Arctic Drilling sitt utstyr som brukes for å pumpe vann til bore-riggen. Det kobles en vannkabel fra vannpumpa til bore-riggen

Figur 4: Oversiktsbilde.

Andre saksopplysninger

- Det er gjennomført forhåndskonferanse den 28.02.23 med nasjonalparkforvaltere og tiltakshaver. Det ble her skissert at behovet for ATV/sekshjuling 2 tur/retur pr. døgn
- for frakt av mannskap (2 personer pr. skift a 12 timer), samt uttransportering av prøvekjerner.
- Søknaden er ikke formelt oversendt Villreinnemda for Forollhogna til uttalelse, men nasjonalparkforvalter har hatt telefondialog med sekretær. Villreinnemda er kjentgjort saken og saken har vært diskutert i nemndsmøte den 24.04.23. Nasjonalparkforvalter og sekretær deler samme oppfatning om at omsøkt tiltak ligger utenfor sentrale kjerneområder som berører villreinens områdebruk pr. dags dato.
- Saksbehandler har ikke vært i området for befaring.
- Holtålen kommune har behandlet søknad om motorferdsel
- Ålen fjellstyre har behandlet sak om motorferdsel

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

I forskrift om vern av Forollhogna nasjonalpark heter det i § 2 at formålet med opprettelsen av nasjonalpark er:

- Å bevare et stort sammenhengende og i det vesentligste urørt fjellområde.
- Å bevare i naturlig tilstand landskapsformer og det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv.
- Å verne om kulturminner og kulturlandskapsinnslag.

I vernebestemmelsene § 3, punkt 1.1 heter det at *området vernet mot tekniske inngrep av enhver art*, som for eksempel oppføring og riving av bygninger, anlegg og faste innretninger, ..., uttak, oppfylling, planering og lagring av masser, sprengning og boring, ... mv. Listen er ikke uttømmende.

I §3 punkt 1.3 er det oppgitt hvilke formål som det kan gis tillatelse til etter søknad, og under bokstav f) er «*Prøveboring og etablering av nødvendige luftsjakter i forbindelse med underjordisk drift av mineralforekomster med uttakssted utenfor verneområdet*». Utover dette er ikke teknisk infrastruktur knyttet til samfunnsnyttige formål angitt i bestemmelsene som formål det kan gis tillatelse til.

I Kongelig resolusjon av 21.12.2001 om verneplan for Forollhogna er bergverksdrift beskrevet som en av brukerinteressene som knyttes til området og at det er kartlagt en malm-åre i østre deler av planområdet som kan ha «fremtidig kommersiell interesse».

Utdrag fra Kongelig resolusjon:

I sør-østre deler av vernekomplekset er det kartlagt en malmåre som kan ha fremtidig kommersiell interesse. På bakgrunn av høringsmerknader fra NHD m.fl. tilrår DN at det åpnes for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til prøveboring og nødvendig etablering av luftsjakter innenfor grensene av foreslått nasjonalpark. Forskriftsendringen anbefales under forutsetning av at eventuell drift foregår underjordisk med uttaksted lokalisert utenfor verneområdene.

Direktoratet for naturforvaltning viser til møte med NHD, NGU og Bergvesenet 07.12.2000 hvor bl.a. avgrensing av verneområdet ved Hersjøforekomsten ble drøftet. Det ble her klargjort at eventuell drift på forekomsten kunne gjennomføres uten større inngrep i terrengoverflaten i det foreslåtte verneområdet. På grunnlag av denne avklaringen anbefaler DN at grensene opprettholdes som foreslått, men at det i forskriften åpnes for prøveboring og etablering av nødvendige luftsjakter.

Under avsnitt om forskrifter til nasjonalparken er følgende vurderinger gitt:

DN viser tidligere merknader vedrørende mulighetene for eventuell fremtidig utnytting av Hersjøforekomsten. På bakgrunn av at forekomsten kan utnyttes underjordisk, uten større inn-
grep i terrengoverflaten i det foreslåtte verneområdet, foreslår DN at det i verneforskriften
åpnes for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til prøveboring og etablering av nød-
vendige luftesjakter.

Med de unntak som her er anført anbefaler DN at fylkesmennenes forslag til verneforskrift
legges til grunn for vernevedtaket.

Miljøverndepartementet slutter seg til direktoratets tilrådning.

NHD = Nærings- og Handelsdepartementet, NGU = Norges Geologiske Undersøkelser
DN = Direktoratet for naturforvaltning; i dag Miljødirektoratet.

I vernebestemmelsene § 3 punkt 5.1 vises det til at motorisert ferdsel er forbudt. I punktene
5.2 og 5.3 vises det til hvilke formål hvor motorisert ferdsel er tillatt og hvilke formål det etter
søknad det kan gis tillatelse til. Bruk av motorkjøretøy i forbindelse med prøveboring er ikke
angitt her, og søknaden må behandles som en dispensasjon fra verneformålet.

Videre er det ifølge §3 punkt 2.1 *vegetasjonen, herunder også døde trær og busker er vernet
mot skade og ødeleggelse av enhver art, og §3 punkt 6 forurensning og forsøpling forbudt.*

Forvaltningsplanen for nasjonalparken gir retningslinjer for praktisering av verne-
bestemmelsene, men forhold omkring prøveboring er ikke gitt noen nærmere beskrivelse.

Nasjonalparkstyret må vurdere søknaden om motorisert ferdsel på barmark etter den
generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldlovens § 48 hvor det i 1. ledd heter at:
*«Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot
vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom
sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.»*

I tillegg skal søknader om dispensasjon behandles etter de miljørettslige prinsippene i NML
§§ 8-12.

Myndighet

Myndigheten til å behandle søknaden om prøveboring og motorisert ferdsel etter
verneforskriften for nasjonalparken og naturmangfoldloven § 48 er tillagt nasjonalparkstyret
for Forollhogna.

Vurderinger

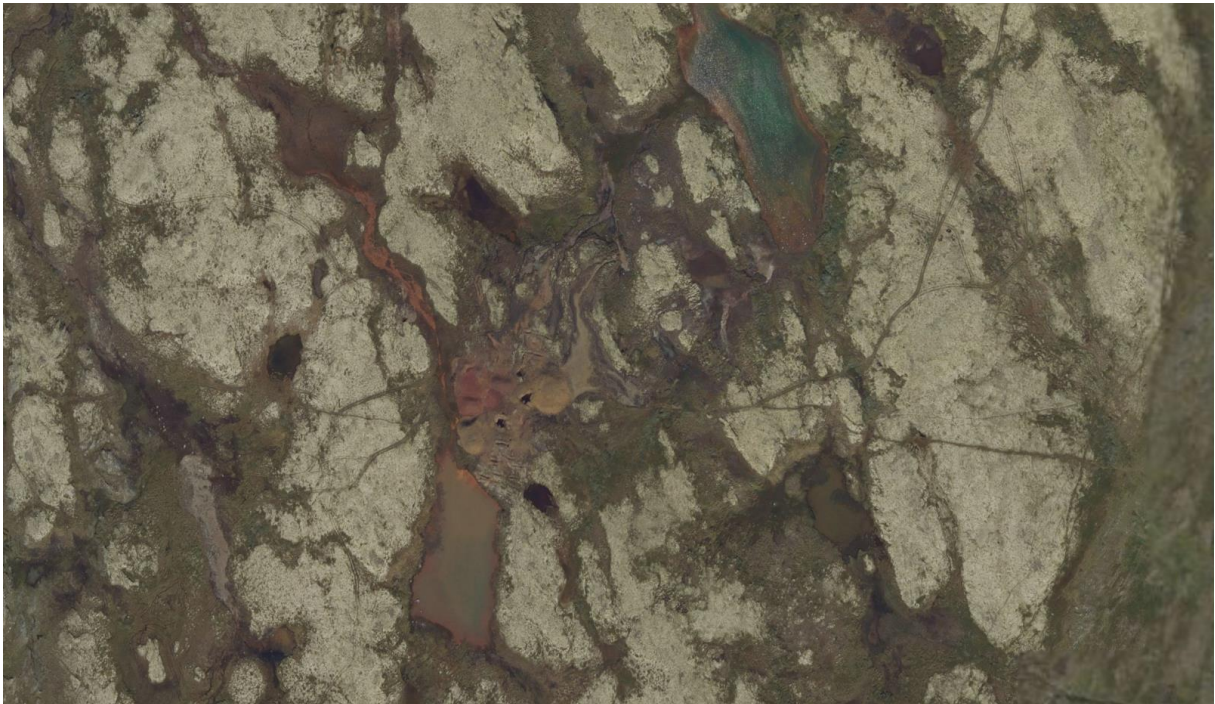
Naturmangfoldloven

§ 8 - Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget er hentet fra søknad og kommunikasjon med søker, Naturbase,
GisLink, Askeladden, artobservasjoner, sensitive artsdata, forvaltningsplan og Kongelig
resolusjon for Forollhogna nasjonalpark.

Hersjøforekomsten er allerede en kjent forekomst av hensyn til bergverksvirksomhet som
både er beskrevet og hensyntatt i forarbeidene til opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark,
der både avgrensning av nasjonalparken og tilpasninger i forskriften er diskutert. Det ble sist
foretatt prøveboringer på 1970-tallet, og det foreligger tydelige spor fra selve Hessjøgruva i

terrenget. Mangel på vegetasjonsdekket i tilknytning dagbruddet vitner om at området er forurensset fra tidligere muting, og inngår i så måte som en del av regionens bergverkshistorie. Det er ikke registrert vernede eller fredede kulturminner ved hverken Hessjøgruva, eller langs omsøkte trasèer for transport.

Figur 1: Flyfoto av Hessjøgruva innenfor Forollhogna nasjonalpark

Figur 2 Bilde fra overflaten ved Hessjøgruva. Foto: Astrid A. Haug

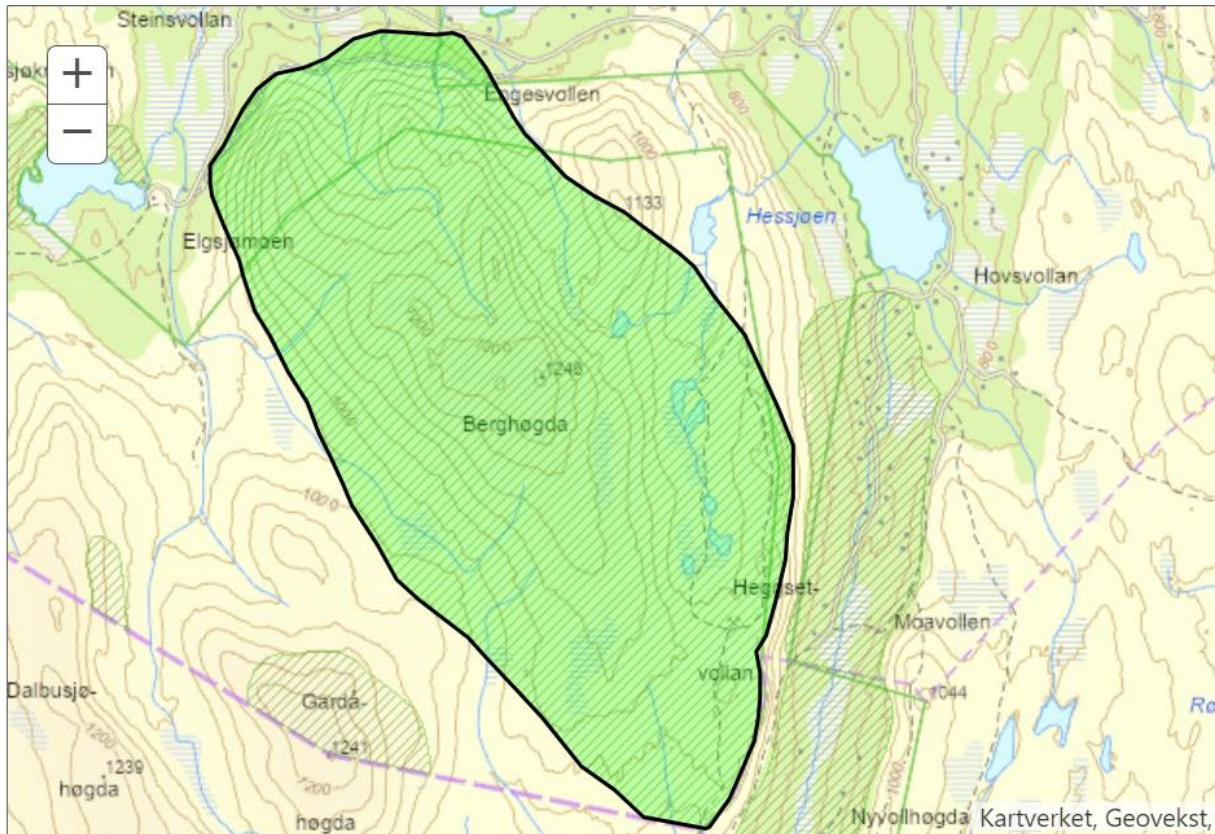
Naturgrunnlaget

Området Gruvhøgda – Berghøgda – Steinkneppen er i følge Naturbase registrert etter DN-håndbok 13 som naturtype kalkrike områder i fjellet med svært viktig verdi (figur 3) med reinroseheier og kalkrik snøleievegetasjon flere steder. Arter som er registrert er: snøgras, jøkelstarr, svartaks, fjellkurle, dvergsyre, jøkelarve, agnorstarr, smalstarr, reinmjelt, blåmjelt og høgfjellsveronika. Av disse artene er snøgras, jøkestarr, dvergsyre, smalstarr kategorisert som truet (*VU) i norsk rødliste.

Av andre truete plantearter gjennom artsobservasjoner er det registrert spikesnøgras (*EN).

*VU = sårbar

*EN = truet

Figur 3: figur av kartlagt naturtype kalkrike områder i fjellet, området Gruvhøgda-Berghøgda-Steinkneppen.

Villrein, fugle- og dyreliv

Området Hessjøgruva og Berghøgda inngår i regional plan for villrein og er innenfor biologisk leveområde for villrein i Forøllhogna. [Ifølge kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 i Forøllhogna](#) inngår Hessjøgruva-Berghøgda innenfor villreinens vinterbeiter, men utenfor kalving- og oppvekstområder, samt sommer- og høstbeiter. Det er vurdert fokusområde i Tjurrudalen med trekkpassasje som er gått ut av bruk- «over 50 år». Trekkpassasjen er tilknyttet et omfattende anlegg av fangstgroper i Tjurrudalen og er et tidligere viktig trekk ut mot den østlige delen av Forøllhogna villreinområde. I området øst for Tjurrudalen er det gjort svært få observasjoner av rein de siste 50 år. Siden barrieren går mer enn 50 år tilbake i tid, vil ikke dette fokusområdet virke inn på klassifiseringen av Forøllhogna i sammenheng med kvalitetsnormen.

Hekketid for fuglearter som benytter fjelløkosystemet som hekke- og oppvekstområde strekker seg stort sett innenfor en tidsperiode på 15. mars – 15. juli.

Det er registrert hekkeplass av sensitiv art i området Slettælet-Hessjøgruva, med nylige registreringer (2018-2021). Sensitive artens hekkeområde, yngleområde eller voksested er skjermet for allment innsyn.

Det foreligger artsobservasjoner av lirype (*LC) og heilo (*NT). Det selges rypejakt i området i regi av Ålen fjellstyre. Området er generelt kjent for å være produktive områder for planter, fugle- og dyreliv.

*LC = livskraftig

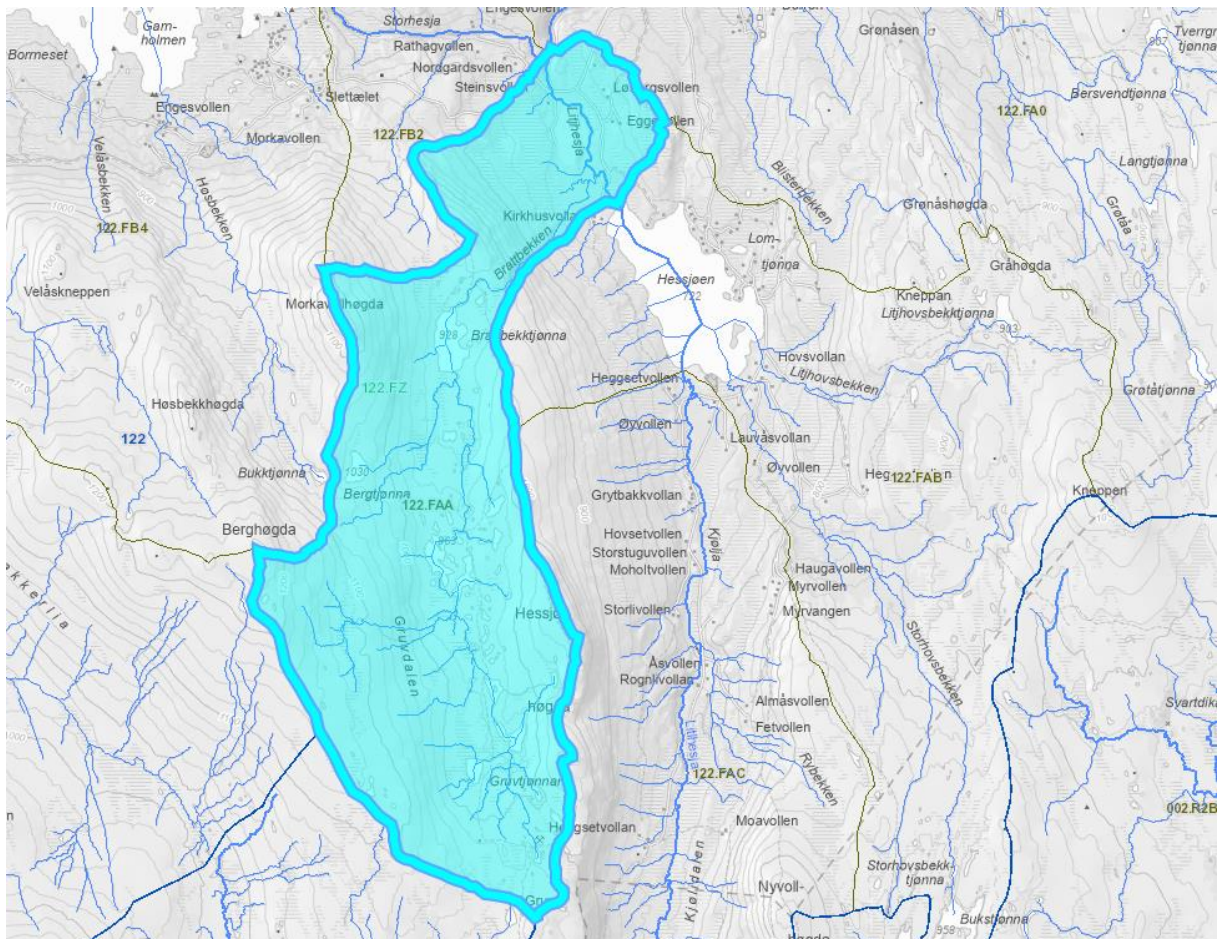
*NT = nær truet

Kjørespor

Av flytfoto fremgår det eksisterende kjørespor i terrenget fra Slettæle i Øyungen til Hessjøgruva, både spor fra en øst for- og en trasè gjennom Gruvdalen. Barmarkkjøring og kjørespor er beskrevet nærmere under kap. 4.4 motorferdsel i forvaltningsplanen for Forollhogna, der det er spesifisert til hvilket formål-, hvor og hvilke trasèr dette kan tillates. Kjøresporet fra Slettæle til Hessjøgruva er ikke er nærmere beskrevet eller spesifikt nevnt i forvaltningsplan.

Nedbørstfelt

Det fremgår av kart at prøveboringhullene er lokalisert innenfor samme nedbørstfelt (Hesja), der både søknad om borehull og tenkt benyttet vannforekomster til pumpeaktivitet befinner seg til samme nedbørstfelt (figur. 4).

Figur 4. Nedbørstfelt og elvenett. Litlhesja/Hesja/Gaula.

Kunnskapsgrunnlaget for naturmiljøet i området vurderes å være tilstrekkelig for å behandle søknaden.

§ 9 - Føre-var-prinsippet og §10 - økosystemtilnærming og samlet belastning

Prøveboring i delområdet Hessjøgruva

Selve prøveboringen er hjemlet i verneforskriften. Borediameter på 5 cm diameter vurderes isolert sett som mindre inngrep i terrengoverflaten ved en allerede kjent forekomst i tilknytning Hessjøgruva.

Selv om kunnskapsgrunnlaget for naturverdiene i området anses som gode, er det usikkerhet til tiltakets konsekvens på verneverdiene og naturmiljøet iforhold til barmkarskjøring. Det knyttes også usikkerhet til hvilke konsekvenser pumping av 50 liter/minuttet til kjøling med en beskrevet døgnkontinuerlig periode på inntil 3 måneder har på naturmiljøet og på vannresipienten.

Motorisert ferdsel

All motorisert ferdsel som det her søkes om skal foregå på barmark, der barmkarskjøring kan gi skade på vegetasjon.

Transport av beltegående kjøretøy beskrives som skånsomt ved at belter skaper mindre marktrykk og at behovet er 1 tur/retur pr. borehull under boreperioden. Transportbehovet av borerigg vurderes som mindre belastende.

Drift av borerigg vil imidlertid gi behov for ytterligere nødvendig motorferdsel gjennom frakt og transport av personell og materiell med ATV/sekshjuling på barmark. Dette inkluderer også drift av vannpumpe til kjøling, og den samlede belastningen av daglig motorisert ferdsel vurderes som større. Det fremgår ikke av søknad hvor borehullenes nøyaktige plassering er lokalisert iforhold tilkomst Hessjøgruva (markerte borhull i figur 2). Det settes derfor vilkår om at nøyaktig plassering av borehullene skal avklares med nasjonalparkstyret og at det skal gjennomføres befarings av kjøretrase før oppstart for å vurdere forhold på stedet av hensyn til naturgrunnlaget, bla. annet å unngå bløte partier, evt. at bløte terrengpartier «kavles».

Tidsperiode

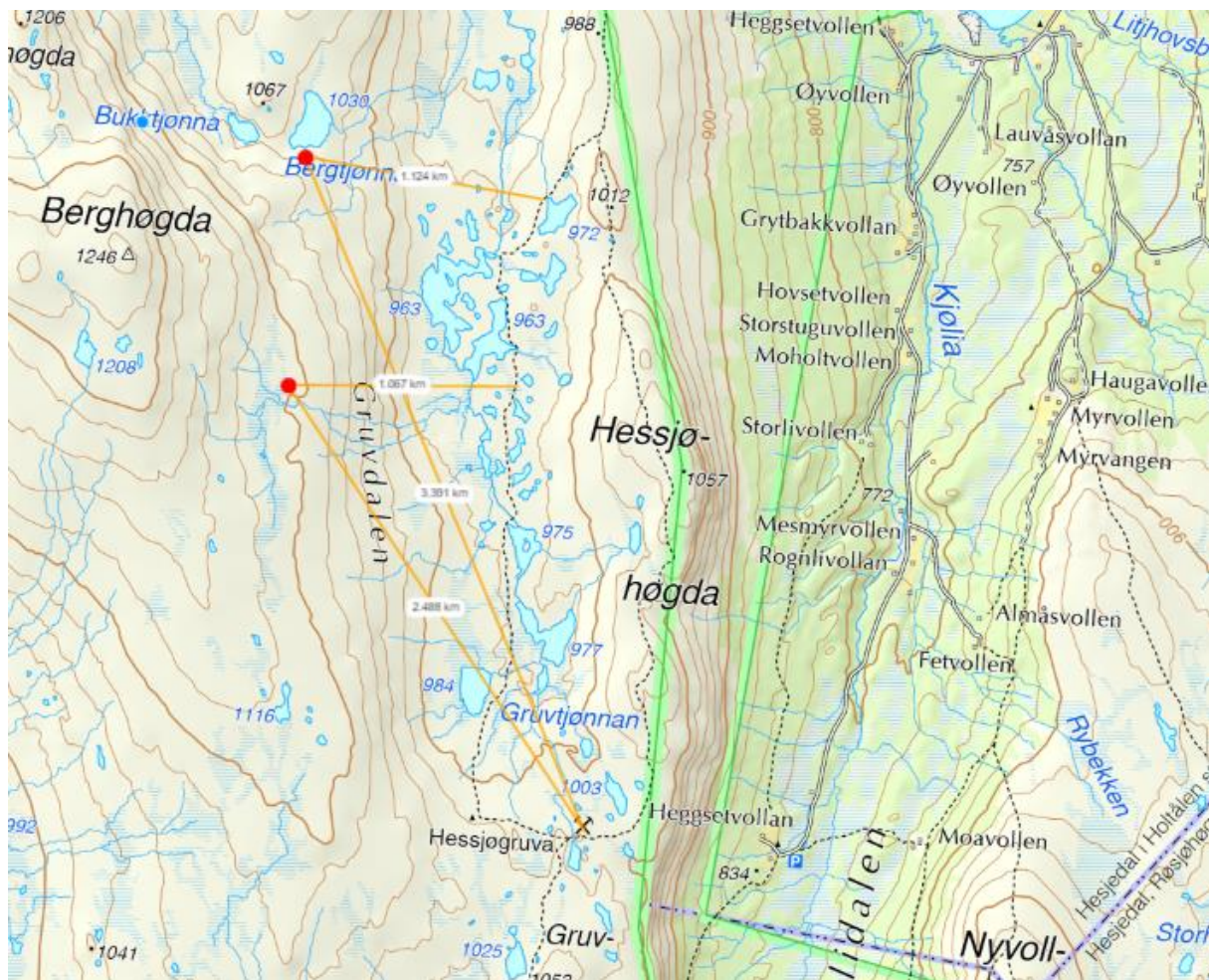
Motorferdsel kan virke forstyrende på dyreliv og støy fra motorferdsel kan ofte virke generende på friluftslivet. Det vurderes at område ligger utenfor viktige funksjonsområder for villrein pr. dags dato for omsøkt virksomhet.

Nasjonalparkforvalter vurderer en døgnkontinuerlig boreperiode på inntil 3 måneder som utover en begrenset tidsperiode, særskilt i forhold til arter som har fjelløkosystemet som hekke- og yngleområde. Det vurderes at tiltakene samlet sett kan gi økt forstyrrelser i hekke- og yngletiden. Et av formålene med Forollhogna nasjonalpark er å bevare «...*det biologiske mangfoldet med en variert vegetasjon med stort innslag av kravfulle plantearter og et rikt dyreliv...*»

Gjentatte forstyrrelser over flere uker av hekkende fugl, kan føre til at reir blir forlatt. Enkelte arter er svært sårbar for forstyrrelser i hekketiden, særlig før ungene klekkes. Av hensyn til verneverdiene vurderes det hensiktsmessig å utsette starttidspunkt for boreperioden og at denne strekker seg lenger utover høsten. Igangsetting av boreperiode med tilhørende motorisert ferdsel bør derfor ikke begynne før tidligst 1. juli.

2 prøveboringshull i delområdet opp mot Berhøgda

Søknad om to prøveboringshull med tilhørende motorisert ferdsel på barmark nærmere Berhøgda vurderes til å øke omfanget gjennom ytterligere påvirkninger på naturmangfoldet, der føre-var-prinsippet (§ 9) legges til grunn. Nasjonalparkforvalter vurderer at området fraviker Hessjøforekomsten som er beskrevet i Kongelig resolusjon ved at omsøkt aktivitet strekker seg lenger innover nasjonalparken (borehull ca. 2,5-3,3 km fra Hessjøgruva) og borehull ca. 1-1,2 km fra eksisterende kjørespor. Nasjonalparkforvalter vil derfor utsette behandling av søknad om 2 hull nærmere Berhøgda inntil nasjonalparkstyret har tilegnet seg mer kunnskap på aktivitetens påvirkning i delområdet i tilknytning Hessjøgruva.

Figur 5: Omtrentlig avstand fra Hessjøgruva til søknad 2 prøveboringshull nærmere Berghøgda, samt avstand fra eksisterende kjørespor.

§ 11 - Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Skulle omsøkte tiltak føre til skader på terrenget eller kjøretrasé, skal kostandene ved eventuell retting dekkes av tiltakshaver, jf. NML § 11.

§ 12 - Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Av hensyn til terrengslitasje er det ifølge forvaltningsplanen ønskelig at mest mulig av nødvendig transport foregår på snødekt mark vinterstid. Et annet alternativ er transport via luftveien med bruk av helikopter. Capella Minerals har erfaring med prøveboring på vinterføre, og ønsker ikke å gjennomføre på et slikt tidspunkt av hensyn til driftsmessige årsaker (frysetemperatur vann), samt krevende arbeidsforhold for personell.

Ettersom prøveboring skal skje på barmark vurderes det at trasé av barmarkskjøring for tilkomst av borerigg er mest hensiktsmessig fra Slettælet i Øyungen til Hessjøgruva, og ikke fra Kjølidalen da det er for bratt terreng for transport. Vurderingen sees i sammenheng i forbindelse med eksisterende kjørespor med tidligere virksomhet. Imidlertid inngår denne traseen i store deler innenfor nasjonalparken, men ved vernegrensens østre ytterkant. Dette gjelder også tilkomst for nødvendig transport av utstyr og personell for strekning Slettæle-Hessjøgruva, og vil påvirke avbøtende tiltak gjennom strengere vilkårssetting dersom transport via luft ikke lar seg gjennomføre. Nasjonalparkforvalter er utgangspunktet innstilt på å minimere barmarkstransport til det strengt nødvendige.

Det fremgår ikke av søknad om tiltaksplan for opphold- og sanitærforhold for arbeidere som skal drifte boreriggen. Det vurderes at slike typer forhold kan være med på å påvirke den

samlede belastningen av hensyn til naturmangfoldlovens § 10 for området. Det settes derfor vilkår om søker på fremlegger planer for sanitærforhold.

Tiltakshaver settes også ansvarlig for å dokumentere og referere vilkårssettingen til nasjonalparkstyret.

Samlet vurdering

Hersjøforkomsten er allerede en kjent forekomst av hensyn til bergverksvirksomhet som både er beskrevet og hensyntatt i forarbeidene til opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark, der både avgrensning av nasjonalparken og tilpasninger i forskriften er diskutert.

Selve prøveboringen er hjemlet i forskrift om Forollhogna nasjonalpark. Borediameter på 5 cm diameter vurderes isolert sett som mindre inngrep i terrengoverflaten ved en allerede kjent forekomst i tilknytning Hessjøgruva. Området ligger utenfor sentrale kjerneområder for villreins områdebruk pr. dags dato. Ettersom prøveboring skal skje på barmark vurderes det at trasé av barmarkskjøring for tilkomst av borerigg er mest hensiktsmessig fra Slettælet i Øyungen til Hessjøgruva, og ikke fra Kjølidalen da det er for bratt terreng for transport.

Vurderingen sees i sammenheng i forbindelse med eksiterende kjørespor med tidligere virksomhet. Det settes vilkår om at virksomheten tidligst kan starte 1. juli av hensyn til hekke- og yngletid. Ved å sette tilstrekkelig vilkår om at traseer for barmarkstransport skal befares og avklares med nasjonalparkstyret forventes at det hensynet til naturmiljøet blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Søknad om to prøveboringshull med tilhørende motorisert ferdsel på barmark nærmere Berghøgda vurderes til å øke omfanget gjennom ytterligere påvirkninger på naturmangfoldet, der før-var-prinsippet (§ 9) legges til grunn. Nasjonalparkforvalter vurderer at området fraviker Hessjøforekomsten som er beskrevet i Kongelig resolusjon ved at omsøkt aktivitet strekker seg lenger innover nasjonalparken ved at borehull er lokalisert ca. 2,5-3,3 km fra Hessjøgruva og ca. 1-1,2 km fra eksiterende kjørespor. Nasjonalparkforvalter vil derfor utsette behandling av søknad om 2 hull nærmere Berghøgda inntil nasjonalparkstyret har tilegnet seg mer kunnskap på aktivitetns påvirkning i delområdet i tilknytning Hessjøgruva.

Saksprotokoll fra møte 08.05.2023 i Nasjonalparkstyret for Forollhogna

Behandling

Før saken ble satt, reiste Arve Hitterdal habilitetsspørsmål på bakgrunn av Holtålen kommunes eierskap til Hessjøgruva AS.

Et enstemmig nasjonalparkstyret erklærte Hitterdal inhabil etter forvaltningslovens § 6, 1 ledd, bokstav e, og han fratrådte saken.

På bakgrunn av saksopplysninger gitt under orienteringer fra Capella Minerals AS til nasjonalparkstyret, fremmet nasjonalparkforvalter forslag til nye punkt under vedtakets vilkår:

Nytt vilkår 11: Det gis tillatelse til bruk av ATV/sekshjuling for nødvendig transport av teknisk utstyr, herunder utstyr til brakkerigg og vannpumpe ved oppstart og avslutning av virksomheten.

Nytt vilkår 12: Det gis tillatelse til bruk av vannforekomstene Gruvtjønnan nord for Hessjøgruva til kjøling.

På bakgrunn av spørsmål om hvem som representerer nasjonalparkstyret i forhold til vilkårene som omtaler nasjonalparkstyret, vises det til delegeringsreglementet av 15.06.2020.

Forvalters forslag til vedtak med tilleggsvilkår pkt. 11 og 12 ble enstemmig vedtatt (8-0)

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Forollhogna gir Capella Minerals AS dispensasjon fra Forskrift om Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 1.1 og punkt 5.1 til hhv. prøveboring ved Hessjøgruva og nødvendig bruk av motorisert kjøretøy tilknyttet virksomheten på følgende vilkår.

Nasjonalparkstyret utsetter behandlingen av den delen av søknaden som omfatter to prøvehull med tilhørende motorferdsel på barmark nærmere Berghøgda inntil det foreligger styrket kunnskapsgrunnlag om virksomhetens påvirkning på naturmiljøet.

Vilkår:

1. Tillatelsen gjelder for prøveboring for inntil 10 borehull i området Hessjøgruva. Nøyaktige plassering av borehullene skal avklares med nasjonalparkstyret før arbeidet starter.
2. Før oppstart kan skje skal det gjennomføres befaring for avklaring av kjøretrase Slettæle-Hessjøgruva, samt transporttraseer i forbindelse med virksomheten i prøvefeltet. Befaringen skal gjennomføres med nasjonalparkstyret og evt. grunneier for å avklare avbøtende tiltak for å forhindre terrengskade.
3. Tillatelsen for beltegående borerigg gjelder 1 tur/retur inn til Hessjøgruva og 1 tur/retur per hull. Etter at boreriggen er fraktet inn i området, skal den ikke fraktes ut før planlagt prøveboring er avsluttet.
4. Tillatelse til transport av personell og materiell med ATV/sekshjuling gjelder for 2 tur/retur pr. døgn under boreperioden.

5. Det skal føres kjørebok for barmarkstransport med ATV/sekshjuling. Kjørebok for barmarkstransport skal leveres innen 1. desember 2023.
6. Tiltakshaver skal fremlegge planer for sanitære forhold for personell.
7. Virksomheten skal utføres så skånsomt som mulig. Dersom det oppstår kjøreskader skal dette utbedres så snart det lar seg gjøre og tiltakshaver er ansvarlig for at dette blir gjort. Nasjonalparkstyret og grunneier skal varsles dersom det oppstår kjøreskader, og det skal redegjøres for hvordan og når skadene utbedres.
8. Etter arbeidet er avsluttet skal det ryddes opp på stedet og det eneste synlige sporet skal være hullet etter kjerneboret. Det skal gjennomføres sluttbefaring av prøvefelt og kjøretraseer med nasjonalparkstyret.
9. Prøveboringen med *nødvendig* motorferdsel kan tidligst starte **1. juli** av hensyn til hekke- og yngletid og ikke før vilkårene nr. 1, 2 og 6 er avklart. Dispensasjonen gjelder for barmark frem til 1. november 2023.
10. Tiltakshaver er ansvarlig for planlegging og gjennomføring av nødvendige befaringer med nasjonalparkstyret, inkludert dokumentasjon (referat fra befaringer).
11. Det gis tillatelse til bruk av ATV/sekshjuling for nødvendig transport av teknisk utstyr, herunder utstyr til brakkerigg og vannpumpe ved oppstart og avslutning av virksomheten.
12. Det gis tillatelse til bruk av vannforekomstene Gruvtjønnan nord for Hessjøgruva til kjøling.

Hjemmel:

Vedtaket om prøveboring er gjort med hjemmel i Forskrift for Forollhogna nasjonalpark § 3, punkt 1.3, bokstav f. Vedtak om motorisert ferdsel er gjort med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48.

Vedtaket om utsettelse av behandling av to prøvehull nærmere Berghøgda er gjort med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 48.

Begrunnelse:

Hersjøforkomsten er allerede en kjent forekomst av hensyn til bergverksvirksomhet som både er beskrevet og hensyntatt i forarbeidene til opprettelsen av Forollhogna nasjonalpark, der både avgrensing av nasjonalparken og tilpasninger i forskriften er diskutert.

Selve prøveboringen er hjemlet i forskrift om Forollhogna nasjonalpark. Borediameter på 5 cm diameter vurderes isolert sett som mindre inngrep i terrengoverflaten ved en allerede kjent forekomst i tilknytning Hessjøgruva. Området ligger utenfor sentrale kjerneområder for villreins områdebruk pr. dags dato. Ettersom prøveboring skal skje på barmark vurderes det at trasé av transport for tilkomst av borerigg er mest hensiktsmessig fra Slettælet i Øyungen til Hessjøgruva, og ikke fra Kjølidalen da det er for bratt terreng for transport. Vurderingen sees i sammenheng i forbindelse med

eksiterende kjørespor med tidligere virksomhet. Det settes vilkår om at virksomheten tidligst kan starte 1. juli av hensyn til hekke- og yngletid. Ved å sette tilstrekkelig vilkår om at traseer for barmarkstransport skal befares og avklares med nasjonalparkstyret forventes at det hensynet til naturmiljøet blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Søknad om to prøveboringshull med tilhørende motorisert ferdsel på barmark nærmere Berghøgda vurderes til å øke omfanget gjennom ytterligere påvirkninger på naturmangfoldet, der før-var-prinsippet (§ 9) legges til grunn. Nasjonalparkstyret vurderer at området fraviker Hessjøforekomsten som er beskrevet i Kongelig resolusjon ved at omsøkt aktivitet strekker seg lenger innover nasjonalparken ved at borehull er lokalisert ca. 2,5-3,3 km fra Hessjøgruva og ca. 1-1,2 km fra eksiterende kjørespor. Nasjonalparkstyret vil derfor utsette behandling av søknad om 2 hull nærmere Berghøgda inntil nasjonalparkstyret har tilegnet seg mer kunnskap på aktivitetens påvirkning i delområdet i tilknytning Hessjøgruva.